

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Sociální politika

1. ročník

Studijní obor: Sociální činnost

DŮCHODOVÁ POLITIKA

Smyslem důchodového pojištění – DŮCHODOVÉ POLITIKY – je zabezpečení občanů v případech dlouhodobého ohrožení následkem sociální události, při níž dochází ke ztrátě výdělku a schopnosti si jej opatřit. Mezi tyto sociální události náleží stáří, invalidita a ztráta živitele. V posledních letech vyvolává celospolečenskou diskusi právě zabezpečení ve stáří. Objevuje se mnoho otázek spojených s tzv. demografickým stárnutím obyvatelstva.

Demografické faktory v důchodové politice:

Ve vyspělých západních zemích dochází k:

- **prodlužování střední délky života:**
  - ✓ stále více lidí se dožívá vyššího věku
  - ✓ ovlivněno snížením kojenecké a dětské úmrtnosti
  - ✓ nezvýšil se ale počet osob starších 90 a 100 let
- **stárnutí obyvatelstva** – zvyšuje se podíl starších věkových skupin v porovnání k ostatním věkovým skupinám a zároveň dochází ke snižování podílu mladších věkových skupin na celkovém počtu obyvatelstva – důsledek stagnace porodnosti

Důchodová politika ČR je realizována prostřednictvím systému důchodového pojištění. V evropských systémech sociálního zabezpečení jsou rozlišovány 3 pilíře důchodového pojištění:

- základní důchodové pojištění
- zaměstnavatelské penzijní systémy
- penzijní připojištění se státním příspěvkem

V ČR se setkáváme pouze s 1. a 3. pilířem.

ZÁKLADNÍ DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ ČR je založeno na následujících principech:

- Solidarita
- Průběžné financování
- Systém je povinný pro všechny ekonomicky aktivní osoby
- Systém je dávkově vymezený – každý důchod se skládá ze 2 složek:
  - ✓ Základní výměra
  - ✓ Procentní výměra
- Při splnění zákonných podmínek je na všechny dávky nárok
- Systém je dynamický

Starobní důchod:

Pojištěnec má nárok na starobní důchod, pokud splnil 2 základní podmínky:

- **dosáhl důchodového věku**
  - ✓ postavení žen
- **získal potřebnou dobu pojištění**

Potřebná doba pojištění:

- Povinná doba pojištění
- Náhradní doba pojištění
- Dobrovolná účast na důchodovém pojištění

Předčasný starobní důchod

Invalidní důchod

Vdovský/vdovecký důchod

Sirotčí důchod

ZAMĚSTNAVATELSKÉ PENZIJNÍ SYSTÉMY

- pojistné fondy spravované zaměstnavatelem
- v českém důchodovém systému neexistují
- v členských státech EU jsou obvyklé

PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ SE STÁTNÍM PŘÍSPĚVKEM

4 druhy penzí:

- Starobní
- Výsluhová
- Invalidní
- Pozůstalostní

Uložené a zhodnocené prostředky včetně státní podpory lze získat

3 způsoby:

- Jednorázové vyrovnání
- Penze
- Odbytné